

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

Nõukogu järeldused, milles käsitletakse ELi strateegilist lähenemisviisi ja tegevusraamistikku rahvusvaheliste kultuurisuhete valdkonnas

(2019/C 192/04)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TUGINEDES

1. UNESCO 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsioonile; ⁽¹⁾
2. nõukogu 23. mai 2017. aasta järeldustele rahvusvaheliste kultuurisuhete suhtes kohaldatava ELi strateegilise lähenemisviisi kohta; ⁽²⁾
3. 7. juunil 2017 vastu võetud uuele Euroopa arengukonsensusele: „Meie maailm, meie väärikus, meie tulevik“; ⁽³⁾
4. nõukogu 23. mai 2018. aasta järeldustele, milles käsitletakse vajadust teha kultuuripärand nähtavaks kõigis ELi poliitikavaldkondades; ⁽⁴⁾
5. nõukogu 27. novembri 2018. aasta järeldustele kultuurivaldkonna töökava (2019–2022) kohta; ⁽⁵⁾

TERVITADES

6. Euroopa Komisjoni ja kõrge esindaja 2016. aasta ühisteatist „Rahvusvaheliste kultuurisuhete ELi strateegia“;
7. komisjoni 2018. aasta teatist „Euroopa kultuurivaldkonna uus tegevuskava“;

VÖTTES TEADMISEKS

8. 2018. aasta juuli aruande Euroopa Liidu riiklike kultuuriinstituutide võrgustiku (EUNIC) klastrite ja ELi delegatsioonide vahelise partnerluse praeguse seisuga kohta ning selles esitatud soovitusel; ⁽⁶⁾
9. „Euroopa Kultuurimajade“ projekti käivitamise, mille eesmärk on katsetada ja rakendada innovatiivseid koostöömudeleid Euroopa osalejate ja kohalike sidusrühmade vahel ELi mittekuuluvates riikides; ⁽⁷⁾

TUNNISTADES, ET

10. Euroopa Liidu välispoliitika põhineb vastastikuse poliitilise solidaarsuse arendamisel liikmesriikide seas, üldist huvi pakkuvate küsimuste väljaselgitamisel ja liikmesriikide meetmete üha suuremal vastastikusel lähendamisel;

⁽¹⁾ <https://en.unesco.org/creativity/convention>

⁽²⁾ ELT C 189, 15.6.2017, lk 38.

⁽³⁾ ELT C 210, 30.6.2017, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 196, 8.6.2018, lk 20.

⁽⁵⁾ ELT C 460, 21.12.2018, lk 12.

⁽⁶⁾ <https://www.eunicglobal.eu/news/report-on-the-current-state-of-the-partnership-between-eunic-clusters-and-eu-delegations>

⁽⁷⁾ <https://www.eunicglobal.eu/european-houses-of-culture>

11. liidu tegevus kultuuri valdkonnas tugineb ELi pädevusele rakendada meetmeid, millega toetatakse, koordineeritakse või täiendatakse liikmesriikide meetmeid;
12. kultuuriline mitmekesisus ja kultuuridevaheline dialoog on Euroopa Liidu väärtuste lahutamatu osa, need mängivad olulist rolli, et edendada inimõigusi, loominguvabadust, austust ja sallivust teiste inimeste vastu, vastastikust mõistmist, konfliktide ennetamist, lepitamist ja äärmuslusvastast võitlust ning toetavad demokratiseerimist, head valitsemistava ja rahumeelsemat ühiskonda;
13. kultuuril kui eelkõige omaette väärtusel on positiivne sotsiaalmajanduslik mõju, see parandab elukvaliteeti ning üha rohkem on hakatud tunnustama selle positiivset rolli välissuhetes;

SOOVIDES

14. tugevdada ELi välispoliitika tõhusust ja mõju, integreerides rahvusvahelised kultuurisuhted ELi välispoliitika vahenditesse, eelkõige pikaajalises perspektiivis;
15. parandada ELi seisukohtade ja tegevuste ühtsust mitmepoolsel tasandil, et suurendada ELi kui ühtse jõu tõhusust rahvusvahelistes suhetes, muu hulgas kõrvaldades takistused, et kõik asjaomased sidusrühmad saaksid tõhusalt tegutseda;
16. ergutada vastastikust õpet, kultuuridevahelist mõistmist ja usaldust ELi ning selle partnerite vahel välissuhete raames, suurendades samal ajal kohalike kultuurisektorite mõjuvõimu kaasava ja kestliku arengu ning sotsiaalse ja kultuurilise progressi edendajatena ning soodustades kultuurilist mitmekesisust, innovatsiooni ning majanduslikku vastupanuvõimet;
17. vastastikku tugevdada kultuuripoliitika, -programmide ja -projektide välismõõdet ning ELi ja selle liikmesriikide rahvusvaheliste suhete kultuurilist ja loominguulist mõõdet, tugevdades sektoriülest koostööd liidu institutsioonide ja liikmesriikide vahel ning nende sees;
18. püüda saavutada ELi ja selle liikmesriikide, sealhulgas nende diplomaatiliste ja konsulaaresinduste ning EUNICi võrgustiku poolt kolmandates riikides võetud meetmete koostõimet ja täiendavust;

VÕTTES NÕUETEKOHASELT ARVESSE

19. liikmesriikide, komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vastavaid pädevusi ning subsidiaarsuse ja täiendavuse põhimõtteid;

AUSTADES

20. kultuurilist mitmekesisust, loominguvabadust ning kultuurisektori sõltumatust;

TUNNISTADES VAJADUST

21. võtta kultuuri suhtes valdkonnaülene lähenemisviis, mis hõlmab kultuuri- ja loomesektorit, kunste, teadust, haridust, turismi, kultuuripärandit jne.;
22. jätkata võitlust kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise vastu;
23. edendada kaasatust, innustades ja hõlbustades liikmesriikide kaasatust kolmandates riikides, sealhulgas riikides, kus neil puuduvad diplomaatilised ja konsulaaresindused;
24. kujundada uut laadi dialoog, vastastikune mõistmine ja õppimine, mis põhineb kohalike sidusrühmade ja kodanikuühiskonnaga koostööl kõikidel tasanditel (kavandamine, kujundamine, rakendamine) ning võrdsetel alustel, eesmärgiga soodustada alt üles ning inimestevahelist lähenemisviisi, kohalikku autonoomiat, osalemist ning ühisloomist;
25. järgida detsentraliseeritud lähenemisviisi, kus poliitikameetmed ja projektid on kohandatud vastavalt kohalikele kontekstidele, vajadustele ja püüdlustele;
26. anda selgitusi ja tõsta teadlikkust, sealhulgas ELi institutsioonide ja liikmesriikide, nende diplomaatiliste ja konsulaaresinduste, selliste kultuuriinstituutide ja võrgustike nagu EUNIC ning teiste sidusrühmade vastavate rollide ja vastastikuste ootuste kohta;
27. näha ette paindlikkus rahastamis- ja haldusvahendite kujundamisel, et toetada ka väikeseid ja keskmise suurusega projekte ning võtta arvesse kohalikku suutlikkust;

KEHTESTAB SEETÕTTU JÄRGMISE TEGEVUSRAAMISTIKU, KUTSUDES LIIKMESRIIKE ÜLES:

28. tõhustama vajaduse korral koostööd asjaomaste ministriumite, eelkõige kultuuri- ja välisministeeriumite vahel;
29. kui see on asjakohane, arendama edasi olemasolevaid teadmiste ja pädevuste suurendamise võrgustikke ning innustama akadeemiliste ringkondade ja spetsialistide vahelisi kontakte rahvusvaheliste kultuurisuhete valdkonnas;
30. kasutama ELi nõukogu eesistujariigiks olemise ajal ära lisaks nõukogu istungitele ning selle asjaomaste geograafiliste ja temaatiliste ettevalmistavate organite (mis on jätkuvalt peamised poliitilised suunanäitajad, otsuste kujundajad ja otsustajad) kohtumistele ka kultuuriministeeriumite kõrgemate ametnike ja välisministeeriumites kultuurivaldkonna eest vastutavate kõrgemate ametnike mitteametlikke kohtumisi, et analüüsida ning toetada selle strateegilise lähemisviisi rakendamist;
31. suurendama oma osalemist kolmandates riikides ühiste kohalike kultuuristrateegiate ja -projektide ettevalmistamises, rakendamises, seires ning hindamises. Selle eesmärgi saavutamisele võiksid aidata kaasa EUNIC ning diplomaatiliste ja konsulaaresinduste vaheline koostöö;

KUTSUDES KOMISJONI NING LIIDU VÄLISASJADE JA JULGEOLEKUPOLIITIKA KÕRGET ESINDAJAT ÜLES:

32. järgima selle strateegilise lähenemisviisi põhimõtteid ja eesmärke ning tugevdama koostööd asjaomaste nõukogu organitega olemasolevate ja tulevaste temaatiliste ja geograafiliste raamistike kujundamisel ja rakendamisel, näiteks laienemise ja arengupoliitika kontekstis ning Euroopa naabruspoliitika riikide või strateegiliste partneritega;
33. tagama kultuurisuhete alal piisavate eksperditeadmiste olemasolu;
34. määrama kindlaks „kultuuri kontaktpunktid“ ning tagama ELi delegatsioonides piisava kultuurialase suutlikkuse;
35. looma ühtse veebipõhise kontaktpunkti, mis pakub juurdepääsu teabele ELi poliitikameetmete, programmide ning komisjoni ja Euroopa välisestistuse tegevuse kohta rahvusvaheliste kultuurisuhete alal;
36. kui see on asjakohane, lisama rahvusvaheliste kultuurisuhete aspekti korrapärastesse aruannetesse välispoliitika meetmete ja programmide kohta, sealhulgas üldise strateegia kontekstis;

KUTSUDES LIIKMESRIIKE, KOMISJONI NING LIIDU VÄLISASJADE JA JULGEOLEKUPOLIITIKA KÕRGET ESINDAJAT ÜLES OMA VASTAVATE PÄDEVUSTE PIIRES NING VÖTTES NÕUETEKOHASELT ARVESSE SUBSIDIAARSUSE JA TÄIENDAVUSE PÕHIMÕTET:

37. tõhustama koordineerimist, koosmõju ning strateegilisi suuniseid rahvusvaheliste kultuurialaste suhete edendamise parimate viiside kohta, eeskätt konsulteerides korrapäraselt nõukogu ja selle asjaomaste ettevalmistavate organite ning spetsialiseerunud eksperdirühmadega;
38. tugevdama veelgi kultuuri osatähtsust välissuhete raames rakendatavates poliitikameetmetes ja programmides, sealhulgas ÜVJP kontekstis;
39. kooskõlas selle strateegilise lähenemisviisi eesmärkidega edendada koostööd kolmandate riikide ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige UNESCO ja Euroopa Nõukoguga;
40. suurendama jõupingutusi ühiste ELi seisukohtade saavutamiseks mitmepoolsetel foorumitel ja võrgustikes ning võtma asjakohasel juhul ühel häälel sõna rahvusvahelisi kultuurisuhteid mõjutavates küsimustes;
41. toetama jõupingutusi, et suurendada kultuuri rolli kestliku arengu eesmärkide horisontaalsel edendamisel;
42. hõlbustama asjakohaste institutsiooniliste ja õigusraamistike ning toetusmeetmete abil kunstnike ja kultuuritöötajate liikuvust ELi ja kolmandate riikide vahel;
43. arendama partnerlusi rahvusvaheliste organisatsioonide ja institutsioonidega, kes edendavad kultuuri ja kultuuripärandi rolli rahu taastamisel konflikt- ja konfliktijärgsetes piirkondades;

44. tegema erilisi jõupingutusi ühisprojektide ja -meetmete rakendamiseks kolmandates riikides, tuginedes ühisele strateegilisele visioonile, mille liikmesriigid, nende diplomaatilised ja konsulaaresindused, kultuuriinstituudid, EUNIC, ELi delegatsioonid ja kohalikud sidusrühmad on kohalikul tasandil välja töötanud. Selleks tuleks luua asjakohased raamistikud ja vahendid;
 45. kasutama paremini ära olemasolevaid foorumeid, mehhanisme, võrgustikke ja andmebaase, sealhulgas kultuuridiplomaatia platvormi, et vahetada teavet ja häid tavasid.
-

LISA

Peamised poliitilised viited

- 1954. aasta Haagi konventsioon kultuuriväärtuste kaitse kohta relvakonflikti korral;
 - UNESCO 1970. aasta konventsioon kultuuriväärtuste ebaseadusliku sisseveo, väljaveo ja omandiõiguse üleandmise keelamise ning ärahoidmise abinõude kohta;
 - UNESCO 1972. aasta ülemaailmse kultuuri- ja looduspärandi kaitse konventsioon;
 - UNESCO 2003. aasta vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioon;
 - UNESCO 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsioon;
 - 2015. aastal vastu võetud ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030;
 - Euroopa Nõukogu konventsioonid, mis käsitlevad kultuuri, arhitektuuripärandit, arheoloogiapärandit, kultuuripärandi väärtust ühiskonnas ja maastikku;
 - Nõukogu 20. novembri 2008. aasta järeldused kultuurilise mitmekesisuse ja kultuuridevahelise dialoogi edendamise kohta Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide välissuhetes;
 - Nõukogu 24. novembri 2015. aasta järeldused kultuuri kohta ELi välissuhetes, keskendudes eelkõige arengukoostööle;
 - Nõukogu 17. oktoobri 2016. aasta järeldused Euroopa Liidu üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia kohta.
-